

آیت الله سید ابوالقاسم موسوی خوئی

آیت الله سید ابوالقاسم موسوی خوئی 1413 هجری قمری...

آیت الله سید ابوالقاسم موسوی خوئی 1413 هجری قمری...**ولادت :**

سید ابوالقاسم خوئی، در سال 1317 هجری قمری در شهرستان خوی از توابع آذربایجان غربی، در یک خانواده علمی و مذهبی دیده به جهان گشود.

پدر بزرگوار او، مرحوم سید علی اکبر خوئی، از شاگردان مبرز شیخ عبدالله مامقانی بود و برادرش سید عبدالله خوئی، که هر دو از بزرگان عصر خویش به شمار می رفتند.

اساتید :

اساتید او در مراحل مختلف تحصیلی، بزرگان و استوانه های فقهتی زیر بوده اند.

- 1 - شیخ الشریعه اصفهانی.
- 2 - شیخ مهدی مازندرانی.
- 3 - شیخ ضیا الدین عراقی.
- 4 - شیخ محمد حسین اصفهانی.
- 5 - شیخ محمد حسین نائینی.

تدریس :

مرحوم سید ابوالقاسم خوئی، عاشق تدریس بود او تا توان داشت، در این سنگر مهم به انجام وظیفه می پرداخت خود مراحل تدریس را چنین می نویسد: (خارج مکاسب شیخ اعظم انصاری را از اول تا آخر دو بار تدریس کرده ام، همچنان که خارج کتاب صلوة را ده بار تدریس نموده ام تدریس خارج العروة الوثقی را در 26 ربیع الاول 1377 آغاز نموده، و از کتاب طهارت تا کتاب اجاره به پایان رسانده ام - چون اجتهاد و تقلید را قبلا تدریس نموده بودم - و هم اکنون که ماه صفر 1401 می باشد، نزدیک به اتمام آن هستم مباحث مربوط به اصول را 6 بار تمام القا نموده ام، اما در دور هفتم گرفتاری های مرجعیت، مانع از اتمام آن شد و در مبحث (ضد) آن را کنار گذاشتم.

شاگردان :

حقیقتا نمی توان شاگردان و خوشه چینان حوزه درسی این فقید بزرگوار را به شمار آورد چون در طول شصت و هفت سال تدریس، انبوهی از علما و فضلا از محضر درس ایشان بهره گرفته اند فقط می توان به اسامی برخی از برجستگان اشاره نمود.

- 1 - شیخ صدرا باد کوبه ای.
- 2 - شهید سید محمد باقر صدر.
- 3 - شیخ محمد تقی ایروانی.
- 4 - میرزا جواد آقا تبریزی.
- 5 - میرزا کاظم تبریزی.
- 6 - سید جعفر مرعشی.
- 7 - سید علی سیستانی.
- 8 - سید علی بهشتی.
- 9 - شیخ محمود فیاض.
- 10 - سید رضا خلخالی.
- 11 - شیخ علی اصغر احمدی شاهرودی.
- 12 - شیخ جعفر نائینی.
- 13 - سید محمد مهدی خلخالی.
- 14 - شهید میرزا علی غروی.

- 16 - سید محمد روحانی.
- 17 - سید تقی طباطبایی قمی.
- 18 - شهید شیخ مرتضی بروجردی.
- 19 - شیخ محمد تقی جواهری.
- 20 - شیخ محمدرضا جعفری.

تألیفات :

معظم له شاید یکی از موفق ترین مراجع عصر اخیر از نظر تألیف و تصنیف و تقریر بوده است که برای نمونه به چند اثر اشاره می نمائیم.

- 1 - البیان فی تفسیر القرآن ج 1.
- 2 - نجات الاعجاز در دفاع از کرامت و عظمت قرآن.
- 3 - اجود التقريرات ج 2 (اصول).
- 4 - تکملة منهاج الصالحین ج 1 (فقه).
- 5 - مبانی تکملة منهاج الصالحین ج 2 (فقه).
- 6 - تهذیب و تتمیم منهاج الصالحین ج 2 (فقه).
- 7 - المسائل المنتخبه ج 1 (فقه).
- 8 - مستحدثات المسائل ج 1 (فقه).
- 9 - تعلیقة على العروة الوثقى ج 1 (فقه).
- 10 - رسالة فی اللباس المشكوك ج 1 (فقه).
- 11 - منتخب الرسائل ج 1 (فقه).
- 12 - تعلیقة على المسائل الفقهیه ج 1 (فقه).
- 13 - منتخب توضیح المسائل ج 1 (فقه).
- 14 - تعلیقة على توضیح المسائل ج 1 (فقه).
- 15 - تلخیص المنتخب ج 1 (فقه).
- 16 - مناسك الحج (عربی) ج 1 (فقه).
- 17 - مناسك حج (فارسی) ج 1 (فقه).
- 18 - تعلیقة المنهج لاحكام الحج ج 1 (فقه).
- 19 - معجم رجال الحديث ج 23 (رجال).

خصوصیات اخلاقی :

خصوصیاتی که اکثر بزرگان در آنها اتفاق نظر و تأکید دارند عبارتند است از.

- 1 - آن مرد بزرگ از دوران جوانی به تدریس و بحث و گفتگوهای علمی علاقه فراوانی داشت با اینکه بار مرجعیت در سنین اخیر بر دوش او سنگینی می کرد، ولی از تدریس و تحقیق و نگارش دست بر نداشت حتی در سفرهای خود به مشاهد مشرفه، کار علمی را ترك نمی کرد و کارهای موقتی که يك محقق می تواند در سفر انجام دهد، جزو برنامه خود قرار می داد و چه بسا در مجلسی که گروهی به دیدن او می آمدند، او از کار مقابله و غیره استفاده می کرد در علاقه او به بحث و گفتگو همین بس که چه بسا ساعاتی با طرف مقابل به بحث و گفتگو می پرداخت و احساس خستگی نمی کرد.
- 2 - او از دوران جوانی تا سنین بالا که مرجعیت عظیمی پیدا کرد، به يك حالت زیست و زندگی طلبگی را از دست نداد و پیوسته با کمال ابهت و عظمت مانند يك دانشجوی دینی سخن می گفت و سخن می شنید و از دوستان و بزرگان و کوچکان پذیرایی می کرد عجب و خود بینی در او راه نداشت، ولی در عین حال از آرا و اندیشه های خود تا حد توان دفاع می کرد.
- 3 - او بزرگان را بیش از حد تکریم می کرد، نقل می کنند، روزی که در مسجدی درس می گفت، مرحوم سید محسن حکیم پس از درس او در همان جایگاه تدریس می کرد، استاد پس از فراغت از تدریس به خاطر مذاکره تلامیذ، کمی در جایگاه تدریس باقی ماند که ناگهان مرحوم سید محسن حکیم وارد مسجد شد وقتی چشم مرحوم سید ابوالقاسم خوئی به وی افتاد، با يك دستپاچگی خاصی کفش و لوازم دیگر خود را بر داشت و دست به سینه ایستاد و معذرت خواست.

دوران :

مرحوم سید ابوالقاسم خوئی در مدت زعامت خود با مصائب و مشکلات فراوانی روبرو شد، زیرا پس از تسلط عبدالکریم قاسم بر عراق و کودتاهای مکرر، وضع روحانیت و مردم نجف ، دچار مشکل شد. کمونیست های وطنی از يك سو و بعثی های بی رحم از طرف دیگر، عرصه را بر روحانیت تنگ کردند خصوصاً از سال 1389 هجری قمری که بعثی ها روی کار آمدند، مصائب فراوانی آفریده و مرحوم سید محسن حکیم و پس از وی مرحوم سید ابوالقاسم خوئی را با مشکلات انبوهی روبرو نمودند در شهامت و استقامت این مرد بزرگ همین بس که از دوران تسلط بعثی ها تا به امروز که ربع قرن از

آن می‌گذرد، آنان نتوانستند از این مرجع بزرگ، برگی به نفع خود دریافت کنند، یا در جنگ تحمیلی علیه ایران، دست خطی از او بگیرند و او پیوسته با حفظ مرجعیت و حوزه علمیه نجف، کوچک‌ترین باجی به آنان نداد و در عین حال ناملازمات را تحمل می‌کرد، تا آنجا که متجاوز از سیزده سال است که گروهی از نزدیک‌ترین یاران او به جرم خدمت و دیانت به زندان افتاده‌اند و از سر نوشت آنان خبری نیست، حتی یکی از فرزندان او یعنی آقای سید ابراهیم خوئی به وسیله بعثیان ربوده شده و هیچ نوع نام و نشانی از او در دست نیست.

او به خاطر ناملازمات از یک طرف و کبر سن از طرف دیگر، دچار بیماری سختی شد و هر چه علاقمندان و بزرگان تلاش کردند که برای او پزشکی از خارج بیاورند، یا او را به خارج ببرند، حزب بعث با آن موافقت نکرد و سرانجام به بیمارستان بغداد منتقل گشت و با یک مداوای مرموز او را مرخص کردند و هیچ روشن نیست که چگونه و به چه علتی از جهان رفت و در تاریخ مرجعیت شیعه این مسأله به تجربه ثابت شده است هر مرجعی که به بیمارستان بغداد منتقل گشت، مرموزانه در گذشت و شما می‌توانید این مسأله را در تاریخ زندگی مرحوم شیخ احمد کاشف الغطا و مرحوم حاج آقا حسین قمی و مرحوم سید محسن حکیم و غیره به روشنی بیابید.

خدمات :

مرحوم سید ابوالقاسم خوئی (ره) در سلسله نور و رحمت فقاقت، فرد شاخص و چهره بسیار ممتازی بود که دهها اثر ماندنی و بنای خیر جاودان از او به یادگار مانده است اینک فهرست اجمالی برخی از خدمات اجتماعی و اسلامی آن فقیه فقید نامور در اینجا به ثبت می‌رسد.

- 1 - مدینه العلم حوزه علمیه قم.
 - 2 - مدرسه علوم دینی در مشهد.
 - 3 - دارالعلم اصفهان.
 - 4 - مجتمع امام زمان (عجل الله تعالی فرجه) در اصفهان.
 - 5 - مرکز تبلیغی و آموزشی لندن.
 - 6 - المجتمع الثقافي الخیری بمبئی - هندوستان.
 - 7 - مبرة الامام الخوئی لبنان.
 - 8 - مدرسة دار العلم نجف اشرف - عراق.
 - 9 - مدارس دینی بانکوک (تایلند) و داکار (بنگلادش).
 - 10 - مكتبة الثقافة و النشر للطباعة و الترجمة و التوزيع (انتشاراتی پاکستان).
 - 11 - مكتبة الامام الخوئی الاسلامی نیویورک - آمریکا.
 - 12 - مرکز الامام الخوئی (سوانزی).
 - 13 - مدرسة دارالعلم بانکوک (تایلند).
 - 14 - مكتبة الامام الخوئی (کتابخانه بزرگ نجف اشرف - عراق).
 - 15 - مدرسة الامام الصادق (پسرانه) لندن - انگلستان.
 - 16 - مدرسة الزهرا (دخترانه) لندن - انگلستان.
 - 17 - مرکز اسلامی امام خوئی در فرانسه.
 - 18 - مسجد و مرکز اسلامی در شهر لوس آنجلس - آمریکا.
 - 19 - مسجد و مرکز اسلامی در شهر دیترویت ایالت میشیگان آمریکا.
- دهها بنای خیر و مرکز تعلیم و تربیت در کشورهای عربی حوزه خلیج فارس.

وفات :

سرانجام این مرد بزرگ پس از یک عمر تلاش و کوشش بطور مرموزی در بیمارستان در هفتم ماه صفر سال 1413 هجری قمری به لقا حق پیوست.

در گذشت او ساعتها مکتوم ماند و سرانجام رادیو بغداد مجبور به بازگویی آن شد انتشار خبر در گذشت او موجی از اندوه در میان شیعیان پدید آورد شیعیان مظلوم عراق که در خوف و رعب عظیمی به سر می‌برند، خود را آماده تشییع نمودند، ولی متأسفانه حکومت بعث، حتی در خود نجف اجازه تشییع نداد و آن مرحوم در یک حکومت نظامی محلی در نیمه شب در صحن شریف در مدخل مسجد الخضرا که جایگاه تدریس او بود به خاک سپرده شد و در تشییع او جز چند نفر از شاگردان او و فرزند عزیزش سید محمد تقی خوئی کسی حضور نداشت.

آنان به ظاهر جنازه مرحوم سید ابوالقاسم خوئی را به خاک سپردند، ولی در حقیقت کوهی از علم و دانش و جهانی از سعی و تلاش و وقار را زیر خاک نهادند.